

SVEČANO OTVOREN 19. JOAKIMFEST!

Foto: Dragan Šaponjić

Sinoć je na sceni „Joakim Vujić“ Knjaževsko-srpskog teatra svečano otvoren 19. Međunarodni pozorišni festival Joakimfest.

Sala našeg pozorišta bila je ispunjena do poslednjeg mesta a publici i gostima obratila se Ana Petrović Jelić, članica Gradskog veća za kulturu, koja je istakla da Kragujevac neguje posebnu, ozbiljno izgrađenu pozorišnu publiku. Takođe, istakla je da je festival prostor koji otvara vrata kreativnosti, ali i kritičkom promišljanju i „podstiče nas da se povežemo, kako sa umetnicima, tako i jedni sa drugima“.

Festival je zvanično otvorio selektor 19. Joakimfesta Miloš Latinović, književnik i direktor Bitef teatra. Latinović je rekao da je tokom trajanja festivala upravo Kragujevac prestonica kulture i da gledaoci imaju priliku da pogledaju izuzetne pozorišne predstave, da uživaju u njima ali i da pričaju o njima, kao i da po njegovom ubedenju nakon predstave „uvek iz pozorišta izlazimo bolji, srećniji i na neki način drugačiji“. Istakao je da su predstave koje učestvuju u takmičarskom programu različite ali im je zajednički imenilac „posvećena i plemenita igra glumaca“.

Na svečanom otvaranju Joakimfesta premijerno je izvedena predstava Jelena Anžuska, Jelene Kajgo, u režiji Tatjane Mnadić Rigonat. Predstava je nastale u koprodukciji Knjaževsko-srpskog teatra, Narodne biblioteke Budva, Festivala „Ćirilicom, Budva i udruženja „Kultura sada“, Beograd.

Izveštaj selektora 19. Međunarodnog pozorišnog festivala Joakimfest

(O) ČEMU (PRIČA) POZORIŠTE?

Da, o čemu priča pozorište ?

Danas. Nama.

Čemu uopšte pozorište?

Danas. Sada.

Kada se čini da narod, ta sveta masa, zna sve, jer sve važno je otkrio, još juče, još odavno, i sve je moguće otkriti, lako i jednostavno. Jedan klik, kažu danas, ma šta to značilo, kako god delovalo. Jedan klik, kao jedan život.

Sitna mreža koristi pohvatala je svu zlatnu pamet sveta, pa ni umni, nenadmašni, ironični Sokrat može, mora, treba biti – isključen. A kada isključite Sokrata, onoga što je sinonim za mudrost, ko preostaje da nam spasi svet ili bar objasni zašto naš svet mora propasti.

Nisu više potrebni mudraci, ni umetnici. Možda samo neki vašarski zabavljač, kao Hansvurst.

Čemu, dakle, pozorište?

O čemu da priča pozorište?

Čemu, uopšte priča.

Čemu onda – mi.

„Život dvočasovni“ umetnosti pozorišta ostavlja tragove, otiske u ljudskom duhu, ume da je uprkos brižljivoj profilaksi inficira idejama, mada inkubacija traje ponekad dugo.

Tako kaže Mejerholjd.

Jedan od nas, koji je verovao da teatar – mora biti poslednji čin razuma, jer pozorište je oduvek bilo mesto na kojem se preispituju preovlađujuće društvene norme. Pokušava ono i danas, ali je Agora pusta i nema.

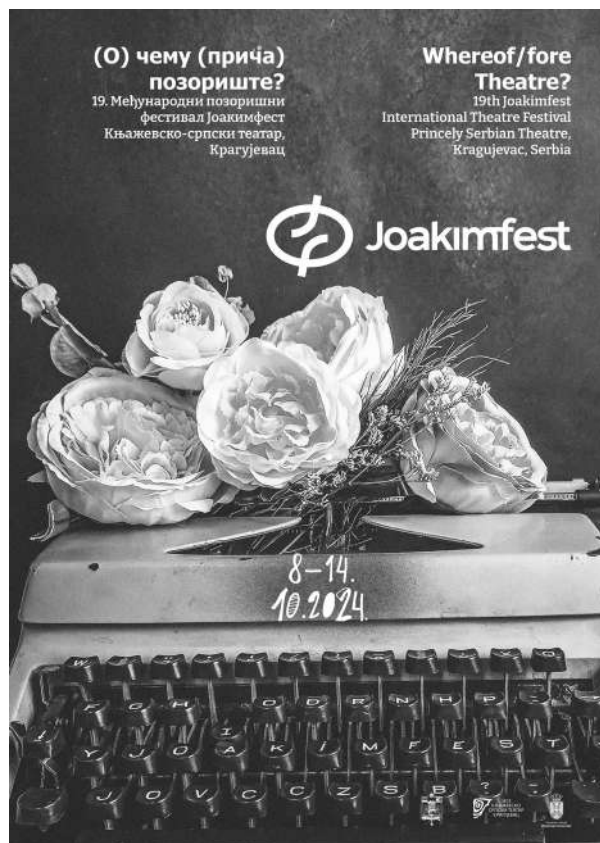
Svi ćute, kao da svi spavaju.

Anestezija društva i pozorištu oduzima osmeh otpora i reč pobune. Ali, tragovi postoje i oni, jedva uočljivi, prikriveni žitkim blatom, vode do skrivenih mesta gde snaga umetničkog izraza ne pristaje na kompromis. Nego govori, drži čas, pa šta bude, šta nam sudbina odredi, šta se bogovima sviđi...

Sve predstave na repertoaru Joakimfesta 2024. godine – govore glasno, bez stida, bez straha, pričaju priču – ponekad mučnu i tužnu, gorku i ironičnu, opterećenu tradicijom, kojom nas podsećaju, ali nas i drže budnim, spremnim – u ovom svetu čije nam tlo izmiče pred nogama.

Trebalo bi onda da na početku stoji zapitanost zašto ovo radimo, a to je pitanje koje postavljaju i autori predstave *Atau-kere* (što označava: piće koje osoba pije poslednji put pre smrti) iz Regionalnog dramskog pozorišta Karagande, Kazahstan. O uzurpiranosti snova, želja i strasti, o ukradenom životu i nametnutim pravilima igre govori komad *Under Construction*, Teatra „Glej“ iz Ljubljane u Sloveniji. Ispravnu stranu u problematičnom istorijskom vremenu, kad propadaju svetovi i ljudi postaju vuci, određuje duboko usađeno osećanje pravde i ljudskosti, a njime se može podičiti glavna junakinja komada *Žena himna* realizovanog u produkciji Gradskog kazališta Pula, Hrvatskog narodnog kazališta Mostar i Udruženja „Intermezzo“, Sarajevo. O apсурnom životu decenijama nam priča Ežen Jonesko, a scensko/jezički osobenim uprizorenjem, podsećaju nas na to glumci predstave *Čelava pevačica* u produkciji Kulturnog centra iz Tivta. Na dug prema valjanoj literaturi, ali i prema generaciji naših očeva, čije su iluzije o pravednom, solidarnom, boljem svetu, nestale u neprohodnoj močvari totalitarnog i autističnog jednopartijskog sistema, podseća nas predstava *Očevi i oci* u produkciji Narodnog pozorišta iz Beograda, dok glib savremenosti, a pre svega nespremnost pojedinca da se suoči sa vlastitim demonima, kritički analizira vlastitu društvenu poziciju i iskreno preispita životne prioritete, prikazuje predstava *Gidionov čvor*, Beogradskog dramskog pozorišta.

Eto, tema, bez odgovora – zašto živimo, zašto tako živimo, zašto pristajemo, trpimo, patimo, zašto ništa ne preduzimamo, zašto ne popravljamo sebe, pa, naravno, i svet oko nas, zašto nismo hrabri

u poslednjem času, kad sve je izgubljeno, zašto nismo dosledni...

Hiljadu zašto?

To pita pozorište danas u Kragujevcu.

O tome priča pozorište. Sada.

Verujem.

da ima ko da vidi i sluša,

da bi sutra – bilo

sutra...

Miloš Latinović
književnik i direktor Bitef teatra

Pozorište je tu da nas ujedini u empatiji

„Pozorište nije dužno da direktno obrađuje aktuelne teme kojih svakako ima u novinama, ono je tu da nas ujedini u empatiji, da nam pomogne da o(p)stanemo u makar kakvim zajednicama, onda kada se dogode i tako neizrecive tragedije.“ - navela je Jana Maričić, rediteljka predstave *Gidionov čvor* čijim izvođenjem započinjemo takmičarski program Joakimfesta.

1. Kada ste prvi put pročitali komad Džone Adams, kakve su bile vaše reakcije i prve asocijacije?

Moj prvi utisak je bio da kada za ovakav događaj saznate putem dramskog dela, odnosno pozorišta, prvo sto osetite je saosećanje. Pre svega sa žrtvom, ali onda i sa nesnađenom, nesavršenom okolinom, a tu pre svega mislim na porodicu. Za razliku od novinskih naslova i pompeznih vesti na društvenim mrežama, koje nas teraju da osuđujemo, da tražimo kriv-

ce, umetnost budi empatiju i guši svakog sudiju u nama. Dakle, najpre sam osetila tugu, zatim nežnost prema likovima, a onda i uzbuđenje zbog toga što ću režirati baš tu predstavu.

2. Tema ovog komada je veoma aktuelna danas u Srbiji, da li smatrate da je ona dovoljno obrađena u našem pozorištu?

Trećeg maja 2023. godine imala sam čas sa studentima po redovnom rasporedu. Mnogi fakulteti i škole su otkazali nastavu, ali ja sam imala potrebu da tog dana budem i sa svojom decom i sa studentima. Sećam se da kada smo kolega Nebojša Milovanović i ja ušli na čas (svako je poveo i svoju decu osnovnoškolskog uzrasta na taj čas), pogledi naših studenata su bili puni pitanja; kao da od doživljenog šoka nisu bili sigurni šta da misle, kako da se osećaju, šta da govore. Nakon dugog razgovora, počeli smo prethodno planiran progon ispitne predstave po komadu „Šine“ Milene Marković. Sve u vezi sa tom predstavom, a i ona delom govori o vršnjačkom nasilju, od tog dana postalo je drugačije. Pozorište nije dužno da direktno obrađuje aktuelne teme kojih svakako ima u novinama, ono je tu da nas ujedini u empatiji, da nam pomogne da o(p)stanemo u makar kakvim zajednicama, onda kada se dogode i tako neizrecive tragedije. U tom smislu, neke teme postoje u nama, duboko ih osećamo i prisutne su i u našem pozorišnom izrazu čak i onda kada tekstualni sadržaj predstave nije eksplicitan. Niko senzibilan, a volim da verujem da se takvi ljudi bave pozorištem, nije ostao uskraćen za traumu od tog dana.

Jana Maričić, rediteljka

3. Šta su bili Vaši najveći izazovi tokom rada na ovoj predstavi?

Glavni lik ovog komada je dečak Gidion, ali on je odsutan, njega nema, tu su samo njegova majka i nastavnica. Moj najveći izazov je bio kako da Gidion bude sve vreme sa nama, kako da mu se izvinimo, kako da mu kažemo da nismo umeli bolje.

4. Nakon premijere, i nakon igranja, kakve su reakcije publike? Da li ste takve reakcije očekivali, da li su Vas nečija mišljenja iznenadila?

Najviše su me iznenadile reakcije moje ćerke i sina koji su gledali ovu predstavu kada su bili sedmi i peti razred. Obratili su pažnju na neke detalje preko kojih odrasla publika uglavnom pretrči, jer ne deluju kao da su u direktnoj vezi sa glavnim događajem. Međutim, deci je iznad svega važno kroz šta je sve Gidion prolazio u školi, kako je komunicirao sa svojom okolinom, u kojoj klupi je sedeo, o čemu je razmišljao. Skretanjem pažnje na Gidiona, deca su skrenula pažnju na sebe i podsetila me koliko je važno da ih vidimo i čujemo.

VEČERAS NA REPERTOARU / 9. OKTOBAR / 20:00

Džona Adams **GIDIONOV ČVOR**

Režija: Jana Maričić Trajanje: 70`

Produkcija: Beogradsko dramsko pozorište, Srbija

Scenograf: Vesna Popović

Kostimograf: Boris Čakširan

Scenski govor: dr Ljiljana Mrkić Popović

Igraju:

Mirjana Karanović

Jana Milosavljević

Inspicijent: Zorica Popov

Organizator: dr Biljana Ramić

Fotografija: Beogradsko dramsko pozorište

O predstavi

Reč je o duodrami američke spisateljice Džone Adams koja otvara važna pitanja školstva i cenzure u školama. Majka i nastavnica susreću se u učionici, na ranije dogovorenom informativnom sastanku, tri dana nakon jednog tragičnog događaja. U nadmetanju dve snažne ženske figure, one prebacuju odgovornost jedna na drugu, otvarajući paralelno i pitanje univerzalnosti bola i probleme odrastanja mladih danas.

Ovaj dramski tekst, posredno kroz intenzivan dijalog, provlači i priču o životu dece u savremenim okolnostima, o uticaju roditelja, škole, društvenih mreža i interneta, o vršnjačkom nasilju, o krivici, bolu, o dečijoj kreativnosti i cenzuri političke korektnosti, o usamljenosti dece koja odrastaju prepuštena sama sebi.

19. Međunarodni pozorišni festival Joakimfest
(O) ČEMU (PRIČA) POZORIŠTE?
8–14. oktobar 2024.

GLAVNI PROGRAM

SVEČANO OTVARANJE FESTIVALA

JELENA ANŽUJSKA / 8. oktobar / 20.00 časova
van takmičarskog programa

TAKMIČARSKI PROGRAM

GIDIONOV ČVOR / 9. oktobar / 20.00 časova

ATAU-KERE / 10. oktobar / 20.00 časova

ŽENA HIMNA / 11. oktobar / 20.00 časova

OČEVI I OCI / 12. oktobar / 20.00 časova

ČELAVA PJEVAČICA / 13. oktobar / 20.00 časova

UNDER CONSTRUCTION / 14. oktobar / 20.00 časova

PRATEĆI PROGRAM

IZLOŽBA „Ljuba“

20. septembar – 12. oktobar Galerija „Joakim“

PROMOCIJA KNJIGE *Uspomene na „Crvenu zastavu“ i druge drame*, autora Milovana Mračevića

9. oktobar / 18.00 časova Mala scena

PROMOCIJA MONOGRAFIJE *Dani komedije – 50 godina borbe za smeh*, autora Aleksandra Milosavljevića

10. oktobar / 18.00 časova Mala scena

PROMOCIJA KNJIGE POEZIJE *Heroji bez adrese*, autora Radinka Krulanovića

11. oktobar / 18.00 časova Mala scena

PROMOCIJA KNJIGE *Pozorišni život Zemuna – uticaj na pozorišni život Srba*, autora Milovana Zdravkovića

12. oktobar / 18.00 časova Mala scena

PROMOCIJA KNJIGE *Nova srpska drama*, priredio i preveo Sašo Ognenovski

13. oktobar / 18.00 časova Mala scena

TIM 19. JOAKIMFESTA

Direktor 19. Joakimfesta i Knjaževsko-srpskog teatra
Mladen Knežević

Selektor 19. Joakimfesta:
Miloš Latinović

Izvršni producent:
Vojo Lučić

Tehnička koordinatorka:
Ana Kolbjanova

Odnosi sa javnošću i marketing:
Jovana Perić

Organizator:
Bojan Ilić

Vizuelni identet:
Milena Vučković

Katalog i bilten:
Urednica: Damjana Jovanović
Dizajn i prelom: Milena Vučković
Prevod: Boris Tiosavljević (eng/sr)

Moderator pratećeg programa:
Nenad Glišić

Web administrator:
Damjana Jovanović

Foto:
Nenad Borisavljević

Tehnička podrška:
Nenad Miloradović

Ekipa tehničke podrške:
Vladan Brkić, Zoran Stevanović, Strahinja Đorđević,
Marija Vujičić, Saša Đorđević, Nikola Manić, Saša
Radivojević, Ivan Filipović, Dobrica Andrić, Zoran
Jokanović

Administrativno-pravni poslovi:
Svetlana Borković, Nadica Ognjanović

Računovodstveni poslovi:
Danijela Milenković, Snežana Nedeljković,
Danijela Stević, Snežana Ristić

Domaćini trupa:
Ana Kolbjanova, Saša Pilipović, Đorđe Nešović,
Damjana Jovanović, Bojan Ilić, Milica Majstorović

Biletarnica:
Milica Đorđević

Razvodnice:
Teodora Stanojević, Anja Martić, Aleksandra Dačović

Volonteri/ke:
Zahvaljujemo se volonterima Kancelarije
za mlade Kragujevac.

